

Ovaj je dokument samo dokumentacijska pomoć za čiji sadržaj institucije ne preuzimaju odgovornost.

- **B** UREDBA (EZ) br. 551/2004 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
od 10. ožujka 2004.
o organizaciji i korištenju zračnog prostora u jedinstvenom europskom nebu
(Uredba o zračnom prostoru)
(Tekst značajan za EGP)
(SL L 96, 31.3.2004., str. 20)

Promijenio:

		Službeni list		
		br.	stranica	datum
► M1	Uredba (EZ) br. 1070/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009.	L 300	34	14.11.2009

UREDBA (EZ) br. 551/2004 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 10. ožujka 2004.

o organizaciji i korištenju zračnog prostora u jedinstvenom europskom nebu

(Uredba o zračnom prostoru)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 80. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽³⁾,

u skladu s postupkom utvrđenim člankom 251. Ugovora ⁽⁴⁾, u svjetlu zajedničkog teksta koji je 11. prosinca 2003. odobrio Odbor za mirenje,

budući da:

- (1) Stvaranje jedinstvenog europskog neba zahtijeva usklađeni pristup za regulaciju organizacije i korištenja zračnog prostora.
- (2) U izvješću Skupine visoke razine za jedinstveno europsko nebo iz studenog 2000. smatra se da se zračni prostor treba oblikovati, regulirati i da se njime mora strateški upravljati na europskoj osnovi.
- (3) U Komunikaciji Komisije o stvaranju jedinstvenog europskog neba od 30. studenoga 2001. izražava se zahtjev za strukturnom reformom, kojom bi se omogućilo stvaranje jedinstvenog europskog neba pomoću postupno sve snažnije integriranog upravljanja zračnim prostorom i razvojem novih koncepcija i postupaka upravljanja zračnim prometom.
- (4) Uredbom (EZ) br. 549/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. (okvirna Uredba) ⁽⁵⁾ propisuje se okvir za stvaranje jedinstvenog europskog neba.

⁽¹⁾ SL C 103 E, 30.4.2002., str. 35.

⁽²⁾ SL C 241, 7.10.2002., str. 24.

⁽³⁾ SL C 278, 14.11.2002., str. 13.

⁽⁴⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 3. rujna 2002. (SL C 272 E, 13.11.2003., str. 316.), Zajedničko stajalište Vijeća od 18. ožujka 2003. (SL C 129 E, 3.6.2003., str. 11.) i Stajalište Europskog parlamenta od 3. srpnja 2003. (još nije objavljeno u Službenom listu). Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 29. siječnja 2004. i Odluka Vijeća od 2. veljače 2004.

⁽⁵⁾ SL L 96, 31.3.2004., str. 1.

▼B

- (5) U članku 1. Čikaške konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu iz 1944. priznaje se da „svaka država ima potpun i isključiv suverenitet nad zračnim prostorom iznad svog državnog područja”. U okviru tog suvereniteta, uzimajući u obzir važeće međunarodne konvencije, države članice ostvaruju ovlasti javnog tijela pri nadzoru zračnog prometa.
- (6) Zračni prostor je zajednički resurs za sve kategorije korisnika koje ga trebaju koristiti na fleksibilan način, osiguravajući pri tome pravičnost i transparentnost uz uvažavanje sigurnosnih i obrambenih potreba država članica i njihovih obveza u okviru međunarodnih organizacija.
- (7) Djelotvorno upravljanje zračnim prostorom ključno je za povećavanje mogućnosti sustava usluga u zračnom prometu, za davanje optimalnih odgovora na različite zahtjeve korisnika i za postizanje najveće fleksibilnosti pri korištenju zračnog prostora.
- (8) Djelatnosti Eurocontrola potvrđuju da realno nije moguće izolirati razvijanje mreže zračnih ruta i struktura zračnog prostora jer je svaka pojedina država članica sastavni element Europske mreže za upravljanje zračnim prometom (EATMN), kako unutar tako i izvan Zajednice.
- (9) Za opći zračni promet na rutama u gornjem zračnom prostoru treba postupno uvesti sve snažnije integriran operativni zračni prostor; u skladu s tim treba utvrditi povezanost između gornjeg i donjeg zračnog prostora.
- (10) Europsko područje letnih informacija u gornjem zračnom prostoru (EUIR), koje obuhvaća gornji zračni prostor pod odgovornošću država članica, trebalo bi u okviru ove Uredbe olakšati zajedničko planiranje i objavljivanje zrakoplovnih informacija kako bi se prevladala regionalna uska grla.
- (11) Korisnici zračnog prostora suočavaju se s neujednačenim uvjetima pristupa u zračni prostor Zajednice i slobode kretanja unutar tog zračnog prostora. Uzrok tome je pomanjkanje usklađenosti u klasifikaciji zračnog prostora.
- (12) Promjena konfiguracije zračnog prostora trebala bi se temeljiti na operativnim zahtjevima bez obzira na postojeće granice. Uz savjetovanje s Eurocontrolom i na temelju njegovih tehničkih savjeta treba razviti zajednička opća načela za stvaranje ujednačenih funkcionalnih blokova zračnog prostora.
- (13) Bitno je postizanje zajedničke, usklađene strukture zračnog prostora u smislu ruta i sektora, kako bi se sadašnja i buduća organizacija zračnog prostora temeljila na zajedničkim načelima, te kako bi se oblikovanje i upravljanje zračnim prostorom obavljalo u skladu s usklađenim pravilima.

▼B

- (14) Konceptija fleksibilnog korištenja zračnog prostora trebala bi se primjenjivati djelotvorno; treba optimizirati korištenje sektora zračnog prostora, posebno tijekom vršnih razdoblja općeg zračnog prometa i u zračnom prostoru s gustim prometom, suradnjom među državama članicama u odnosu na korištenje tih sektora za vojne operacije i obuku. Radi toga treba dodijeliti odgovarajuće resurse za djelotvornu provedbu koncepcije fleksibilnog korištenja zračnog prostora, uzimajući u obzir i civilne i vojne zahtjeve.
- (15) Države članice trebaju težiti suradnji sa susjednim državama članicama kako bi se konceptija fleksibilnog korištenja zračnog prostora primjenjivala preko nacionalnih granica.
- (16) Razlike u organizaciji civilno-vojne suradnje u Zajednici ograničavaju ujednačeno i pravodobno upravljanje zračnim prostorom te provedbu promjena. Uspjeh jedinstvenog europskog neba ovisi o djelotvornoj suradnji između civilnih i vojnih tijela, ne dovodeći u pitanje prerogative i odgovornosti država članica u području obrane.
- (17) Vojne operacije i obuku treba zaštititi kad god primjena zajedničkih načela i kriterija šteti njihovom sigurnom i djelotvornom izvođenju.
- (18) Treba uvesti odgovarajuće mjere za poboljšanje djelotvornosti upravljanja protokom zračnog prometa kako bi se pomoglo postojećim operativnim jedinicama, uključujući Eurocontrolovu središnju službu organizacije protoka zračnog prometa, da osiguraju djelotvorne letačke operacije.
- (19) U skladu s vremenskim rasporedom i odgovarajućim studijama, bilo bi poželjno razmotriti proširenje koncepcija gornjeg zračnog prostora na donji zračni prostor,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆENITO

Članak 1.

Područje primjene i cilj

1. Ova se Uredba, unutar područja primjene okvirne Uredbe, odnosi na organizaciju i korištenje zračnog prostora u jedinstvenom europskom nebu. Cilj ove Uredbe je podržavanje koncepta sve snažnije integriranog operativnog zračnog prostora u okviru zajedničke prometne politike te uspostavljanje zajedničkih postupaka za oblikovanje, planiranje i upravljanje kojima se osigurava djelotvorno i sigurno upravljanje zračnim prometom.

▼B

2. Korištenje zračnog prostora omogućava da pružanje usluge u zračnoj plovidbi djeluje kao koherentna i dosljedna cjelina u skladu s Uredbom (EZ) br. 550/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o pružanju usluga u zračnoj plovidbi u jedinstvenom europskom nebu (Uredba o pružanju usluga) ⁽¹⁾.

3. Ne dovodeći u pitanje članak 10., ova se Uredba primjenjuje na zračni prostor unutar ICAO EUR i AFI područja, gdje su države članice odgovorne za pružanje usluga u zračnom prometu u skladu s Uredbom o pružanju usluga. Države članice mogu također primjenjivati ovu Uredbu na zračni prostor pod svojom odgovornošću unutar drugih ICAO područja, uz uvjet da o tome obavijeste Komisiju i druge države članice.

4. Područja letnih informacija koja se nalaze unutar zračnog prostora na koje se odnosi ova Uredba bit će objavljena u *Službenom listu Europske unije*.

POGLAVLJE II.

ARHITEKTURA ZRAČNOG PROSTORA

▼M1*Članak 3.***Europsko gornje područje letnih informacija (EUIR)**

1. Zajednica i njezine države članice teže tome da ICAO uspostavi i prizna jedinstveni EUIR. U tom smislu, za pitanja koja jesu u nadležnosti Zajednice, Komisija u skladu s člankom 300. Ugovora dostavlja preporuku Vijeću, najkasnije do 4. prosinca 2011.

2. EUIR se oblikuje tako da obuhvaća zračni prostor koji spada pod nadležnost država članica u skladu s člankom 1. stavkom 3., a može također uključivati zračni prostor europskih trećih zemalja.

3. Uspostavljanje EUIR-a ne dovodi u pitanje nadležnost država članica za određivanje pružatelja usluga u zračnom prometu za zračni prostor pod njihovom nadležnošću u skladu s člankom 8. stavkom 1. Uredbe o pružanju usluga.

4. Države članice zadržavaju svoje odgovornosti u odnosu na ICAO unutar zemljopisnih granica gornjih područja letnih informacija i područja letnih informacija koje im je povjerio ICAO na dan stupanja ove Uredbe na snagu.

*Članak 3.a***Elektroničke zrakoplovne informacije**

1. Ne dovodeći u pitanje objavljivanje zrakoplovnih informacija od strane država članica, i na način koji je u skladu s tim objavljivanjem,

⁽¹⁾ SL L 96, 31.3.2004., str. 10.

▼ M1

Komisija u suradnji s Eurocontrol-om osigurava raspoloživost elektroničkih zrakoplovnih informacija visoke kvalitete, koje se prikazuju na usklađeni način i koje ispunjavaju zahtjeve svih relevantnih korisnika u smislu kvalitete i pravovremenosti podataka.

2. U smislu stavka 1., Komisija:

- (a) osigurava razvoj infrastrukture za zrakoplovne informacije na razini Zajednice u obliku elektroničkog integriranog portala za informacije kojem dionici imaju neograničen pristup. Ova infrastruktura objedinjuje pristup zahtijevanim elementima podataka i osiguravanje elemenata podataka kao što su, između ostalog, zrakoplovne informacije, informacije prijavnog ureda usluga u zračnom prometu (ARO), meteorološke informacije i informacije o upravljanju protokom;
- (b) podržava modernizaciju i usklađivanje osiguravanja zrakoplovnih informacija u najširem smislu, u uskoj suradnji s Eurocontrol-om i ICAO-om.

3. Komisija donosi detaljna provedbena pravila za ovaj članak u skladu s regulatornim postupkom iz članka 5. stavka 3. okvirne Uredbe.

*Članak 4.***Pravila letenja i klasifikacija zračnog prostora**

U skladu s regulatornim postupkom iz članka 5. stavka 3. okvirne Uredbe, Komisija donosi provedbena pravila za:

- (a) donošenje odgovarajućih odredaba o pravilima letenja na temelju preporučenih praksa i standarda ICAO-a;
- (b) usklađivanje primjene klasifikacije zračnog prostora ICAO-a, odgovarajućom prilagodbom, kako bi se osiguralo neometano pružanje sigurnih i učinkovitih usluga u zračnom prometu unutar jedinstvenog europskog neba.

*Članak 6.***Projektiranje i upravljanje mrežom**

1. Funkcije mreže za upravljanje zračnim prometom (ATM) omogućavaju optimalnu upotrebu zračnog prostora i korisnicima zračnog prostora osiguravaju upotrebu preferiranih putanja, omogućavajući pri tom maksimalan pristup zračnom prostoru i uslugama u zračnoj plovidbi. Ove mrežne funkcije su usmjerene na podršku inicijativa na nacionalnoj razini i na razini funkcionalnih blokova zračnog prostora i izvode se na način koji uvažava razdvajanje regulatornih i operativnih zadaća.

2. Kako bi se postigli ciljevi iz stavka 1. i ne dovodeći u pitanje nadležnosti država članica u vezi nacionalnih ruta i struktura zračnog prostora, Komisija osigurava izvođenje sljedećih funkcija:

- (a) projektiranje europske mreže ruta;

▼ **M1**

- (b) usklađivanje rijetkih resursa unutar zrakoplovnih frekventnih pojava koji se upotrebljavaju u općem zračnom prometu, posebno radio frekvencija, kao i usklađivanja kodova radarskih transpondera.

Funkcije navedene u prvom podstavku ne uključuju donošenje obvezujućih mjera općeg opsega ili provođenje političke diskrecije. One uvažavaju prijedloge utvrđene na nacionalnoj razini i na razini funkcionalnih blokova zračnog prostora. Izvode se u suradnji s vojnim tijelima u skladu s dogovorenim postupcima u vezi fleksibilne upotrebe zračnog prostora.

Nakon savjetovanja s Odborom za jedinstveno nebo i u skladu s provedbenim pravilima iz stavka 4., Komisija može ovlastiti Eurocontrol ili drugo nepristrano i stručno tijelo za zadaće potrebne za izvođenje funkcija navedenih u prvom podstavku. Te se zadaće izvršavaju na nepristran i troškovno učinkovit način te se obavljaju u ime država članica i dionika. One podliježu odgovarajućem upravljanju pri kojem se priznaju razdvojene odgovornosti za davanje usluga i regulaciju, uvažavajući potrebe cjelokupne mreže ATM-a, uz potpunu uključenost korisnika zračnog prostora i pružatelja usluga u zračnoj plovidbi.

3. Komisija može dopuniti popis funkcija iz stavka 2. nakon odgovarajućeg savjetovanja s dionicima iz industrije. Ove mjere, koje su osmišljene za izmjenu elemenata ove Uredbe koji nisu ključni njezinim dopunjavanjem, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom predviđenim u članku 5. stavku 4. okvirne Uredbe.

4. Detaljna pravila za provedbu mjera iz ovog članka, osim onih iz stavaka od 6. do 9., donose se u skladu s regulatornim postupkom iz članka 5. stavka 3. okvirne Uredbe. Ta se provedbena pravila posebno odnose na:

- (a) usklađivanje i ujednačavanje procesa i postupaka za poboljšanje učinkovitosti upravljanja zrakoplovnim frekvencijama, uključujući razvoj načela i mjerila;
- (b) središnju funkciju za usklađivanje rane identifikacije i rješavanja potreba za frekvencijama u pojasevima dodijeljenim za europski opći zračni promet za podršku projektiranja i rada europske zrakoplovne mreže;
- (c) dodatne mrežne funkcije, kako je definirano u glavnom planu ATM-a;
- (d) detaljna rješenja za kooperativno donošenje odluka između država članica, pružatelja usluga u zračnoj plovidbi i funkcije upravljanja mrežom za zadaće iz stavka 2.;
- (e) rješenja za savjetovanje s dionicima u postupku donošenja odluka, i na nacionalnoj i na europskoj razini; i
- (f) unutar radijskog spektra koji je Međunarodna telekomunikacijska unija dodijelila za opći zračni promet, raspodjelu zadaća i odgovornosti između funkcije upravljanja mrežom i nacionalnih rukovoditelja za frekvencije, osiguravajući pri tom da nacionalne funkcije za

▼ M1

upravljanje frekvencijama nastave obavljati poslove povezane s frekvencijama koje nemaju utjecaj na mrežu. U slučajevima koji imaju utjecaj na mrežu, nacionalni rukovoditelji za frekvencije surađuju s onima koji su odgovorni za funkciju upravljanja mrežom kako bi se upotreba frekvencija optimizirala.

5. Aspekti projektiranja zračnog prostora osim onih iz stavka 2. rješavaju se na nacionalnoj razini ili na razini funkcionalnih blokova zračnog prostora. Pri postupku projektiranja uvažavaju se zahtjevi i složenost prometa, nacionalni planovi izvedbe ili planovi izvedbe za funkcionalne blokove zračnog prostora, uz potpuno savjetovanje s odgovarajućim korisnicima zračnog prostora ili odgovarajućim skupinama koje zastupaju korisnike zračnog prostora te, ako je primjereno, s vojnim tijelima.

6. Države članice ovlašćuju Eurocontrol ili drugo nepristrano i stručno tijelo za izvođenje upravljanja protokom zračnog prometa, što podliježe odgovarajućem nadzoru.

7. Provedbena pravila za upravljanje protokom zračnog prometa, uključujući potrebna rješenja za nadzor, razvijaju se u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 5. stavka 2. okvirne Uredbe i donose u skladu s regulatornim postupkom iz članka 5. stavka 3. okvirne Uredbe, radi optimiziranja raspoloživog kapaciteta u upotrebi zračnog prostora i poboljšanja postupaka upravljanja protokom zračnog prometa. Ta se pravila temelje na transparentnosti i učinkovitosti te jamče osiguravanje kapaciteta na fleksibilan i pravovremen način, sukladno preporukama regionalnog plana zračne plovidbe ICAO-a za europsku regiju.

8. Provedbena pravila za upravljanje protokom zračnog prometa podržavaju operativne odluke pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, operatora aerodroma i korisnika zračnog prostora te obuhvaćaju sljedeća područja:

- (a) planiranje leta;
- (b) upotrebu raspoloživog kapaciteta zračnog prostora tijekom svih faza leta, uključujući dodjelu slotova; i
- (c) upotrebu zračnih ruta za opći zračni promet, uključujući:
 - stvaranje jedinstvene publikacije za rutu i orijentaciju prometa,
 - mogućnosti preusmjeravanja općeg zračnog prometa s područja zagušenja prometa, i
 - pravila prioriteta u vezi pristupa zračnom prostoru za opći zračni promet, posebno tijekom razdoblja gustog prometa i kriznih razdoblja.

9. Pri razvoju i donošenju provedbenih pravila, Komisija na odgovarajući način i ne dovodeći u pitanje sigurnost, uvažava dosljednost između planova leta i aerodromskih slotova te potrebnu usklađenost sa susjednim regijama.

▼B

POGLAVLJE III.

FLEKSIBILNO KORIŠTENJE ZRAČNOG PROSTORA U JEDINSTVENOM EUROPSKOM NEBU*Članak 7.***Fleksibilno korištenje zračnog prostora**

1. Uzimajući u obzir organizaciju vojnih aspekata pod svojom odgovornošću, države članice unutar jedinstvenog europskog neba osiguravaju ujednačenu primjenu koncepcije fleksibilnog korištenja zračnog prostora kako je opisuje ICAO i kako ju je razvio Eurocontrol, da bi se olakšalo upravljanje zračnim prostorom i upravljanje zračnim prometom u okviru zajedničke prometne politike.

2. U okviru zajedničke prometne politike države članice jedanput godišnje izvješćuju Komisiju o primjeni koncepcije fleksibilnog korištenja zračnog prostora u odnosu na zračni prostor pod svojom odgovornošću.

3. Kada se, posebno nakon izvješća koja dostave države članice, utvrdi da je potrebno učvršćivanje i usklađivanje primjene koncepcije fleksibilnog korištenja zračnog prostora unutar jedinstvenog europskog neba, usvajaju se provedbena pravila u okviru zajedničke prometne politike u skladu s postupkom iz članka 8. okvirne Uredbe.

*Članak 8.***Privremena obustava**

1. Kada primjena članka 7. uzrokuje značajne operativne teškoće, države članice mogu privremeno obustaviti takvu primjenu pod uvjetom da o tome bez odgađanja obavijeste Komisiju i druge države članice.

2. Nakon uvođenja privremene obustave primjene mogu se razraditi prilagodbe pravila usvojenih u skladu s člankom 7. stavkom 3. za zračni prostor koji je pod odgovornošću dotične države članice ili država članica, u skladu s postupkom iz članka 8. okvirne Uredbe.

▼M1**▼B**

POGLAVLJE IV.

ZAVRŠNE ODREDBE*Članak 10.***Revizija**

U okviru periodične revizije iz članka 12. stavka 2. okvirne Uredbe Komisija dovršava očekivanu studiju o uvjetima za buduću primjenu koncepcija iz članaka 3., 5. i 6. na donji zračni prostor.

▼B

Na temelju zaključaka te studije i u svjetlu postignutog napretka Komisija najkasnije do 31. prosinca 2006. dostavlja izvješće Europskom parlamentu i Vijeću, popraćeno, ako je to prikladno, prijedlogom da se primjena tih koncepcija proširi na donji zračni prostor ili da se utvrde neke druge mjere. U slučaju da se predvidi takvo proširenje, bilo bi poželjno da se odgovarajuće odluke donesu prije 31. prosinca 2009.

*Članak 11.***Stupanje na snagu**

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.